

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Jolanta Fedak

DSR - I - 0702 - 1 - 1 / KN/10

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 1.07.2010.

nr. 3619 podpis. *Borusewicz*

Warszawa, 23.06. 2010r.

J. K...
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn. 2.07.10. Zał.
nr. 51.15 podpis. *B...*
Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na pismo Pana Marszałka, znak: BPS/DSK-043-2706/10, dotyczące tekstu oświadczenia senatora Przemysława Błaszczyka złożonego podczas 54 posiedzenia Senatu RP w sprawie problemów nurtujących samorządowców powiatu poddębickiego, którzy wyrażają swe obawy w związku ze zwiększającą się liczbą dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, uprzejmie informuję;

Odnosząc się do zawartej w oświadczeniu pana senatora Przemysława Błaszczyka sugestii dotyczącej wzrastającej liczby dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, uprzejmie informuję, że wprawdzie dostępne dane statystyczne dotyczące liczby dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych zdają się sugerować utrzymywanie względnie stałej liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej, to jednak trudno uznać ten stan za zadowalający, bowiem celem działań służb społecznych powinno być zdecydowane ograniczanie liczby dzieci umieszczanych poza rodziną.

Ta negatywna tendencja, jak również inne negatywne zjawiska, występujące w praktyce realizacji opieki nad dzieckiem i rodziną, jednoznacznie dowodzą, że obecny model i jego instrumenty wymagają zmian. Stąd też Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej opracowało projekt *Założeń ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nad dzieckiem*, który uznając, że jedną z bardzo ważnych przyczyn odbierania dziecka rodzinie i umieszczania dzieci w różnych formach opieki zastępczej jest brak realnej pomocy rodzinie zmarginalizowanej lub rodzinie w kryzysie, istotą proponowanych rozwiązań uczynił stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną je wychowującą, jeżeli ma ona trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji.

Projekt ten poddany był bardzo szerokim konsultacjom międzyresortowym i społecznym, bowiem prace nad jego przygotowaniem trwały od początku 2008 roku. W dniu 30 czerwca 2009 roku projekt „Założeń ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nad dzieckiem” został przyjęty przez Radę Ministrów. Obecnie projekt ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - przygotowany na podstawie wcześniej przyjętych *Założeń* będzie przedmiotem obrad Komitetu Rady Ministrów.

W projektowanych rozwiązaniach bardzo duże znaczenie przypisano działaniom profilaktycznym, które pomagają rodzinie w prawidłowym funkcjonowaniu i wychowywaniu dzieci, przeciwdziałają powstawaniu problemów lub pozwalają je rozwiązywać we wczesnym okresie ich pojawiania się. Zakłada się dalszy rozwój placówek opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego – świetlic, klubów, w których specjaliści (psycholog, pedagog) pomagają dziecku, ale także współpracują z rodzicami. Wzmocnienie profilaktyki i pracy z rodziną poprzez działających na poziomie samorządu gminnego, tzw. asystentów rodziny, których zadaniem będzie prowadzenie systematycznej, bezpośredniej pracy z rodziną mającą trudności w prawidłowym funkcjonowaniu.

Działaniom profilaktycznym, mającym na celu stworzenie dziecku odpowiednich warunków życia w jego środowisku rodzinnym, muszą towarzyszyć działania na rzecz doskonalenia i rozwoju różnych form pieczy zastępczej nad dzieckiem. Należy przy tym wyraźnie podkreślić, że powinny mieć one charakter okresowy i wszędzie tam, gdzie jest to możliwe, zmierzać do integracji dziecka z jego rodziną. Wśród instytucji sprawujących pieczę zastępczą nad dzieckiem szczególne miejsce będą zajmować rodzinne formy pieczy zastępczej.

Projekt ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nad dzieckiem, zakłada znaczne ograniczenie roli placówek opiekuńczo- wychowawczych w opiece nad dzieckiem i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej nad dzieckiem. Umieszczenie dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej będzie mogło mieć miejsce po wyczerpaniu możliwości zatrzymania go w rodzinie własnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka. Aby realizacja tych zamierzeń była możliwa planuje się położyć bardzo duży nacisk na rozwój rodzin zastępczych, przede wszystkim zawodowych, oraz rodzinnych domów dziecka. Zakłada się zwiększenie kierowanej do nich pomocy finansowej, ale także – a może przede wszystkim – wsparcia merytorycznego, poprzez realną pomoc w wychowywaniu powierzonych im dzieci (m.in. szkolenia, poradnictwo, również możliwość korzystania z wypoczynku, co przeciwdziałać będzie

wypaleniu zawodowemu). Przewiduje się działania promocyjne oraz rządowe i resortowe programy osłonowe.

Ponadto warto zauważyć, że - wzorem lat ubiegłych - wzmocnieniu systemu pieczy zastępczej służyły środki finansowe w wysokości 7,8 mln złotych przeznaczone przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej w roku 2010 – w ramach resortowego Programu wspierania jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem – przede wszystkim na rozwój rodzinnej opieki zastępczej. Konkurs ofert na projekty rozwiązań dla wszystkich szczebli samorządu terytorialnego został rozstrzygnięty w maju 2010 roku. W ramach konkursu dotacje przyznano ponad 150 podmiotom samorządowym.

Warto jednak w kontekście oświadczenia pana senatora Przemysława Błaszczyka zauważyć, że zadanie zapewnienia dzieciom pozbawionym pieczy rodziców naturalnych opieki w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych jest zadaniem własnym samorządu powiatowego, stąd stosownie do art. 19 ust.1 ustawy o pomocy społecznej zasadnym byłoby tworzenie w powiatach długofalowych strategii rozwiązywania problemów społecznych i uwzględnianie w nich sposobów zabezpieczenia miejsc, w których mogłyby czasowo być umieszczane dzieci z terenu powiatu.

Odpowiadając na wątpliwości pana senatora Przemysława Błaszczyka związane z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, której uchwalony tekst został przekazany Prezydentowi RP w dniu 14 czerwca 2010 roku, uprzejmie informuję, że zaproponowane w niej rozwiązania wyznaczają kierunki działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na wszystkich szczeblach administracji publicznej.

Wzmocnienie systemu profilaktyki na poziomie samorządów gminnych poprzez konieczność opracowania i realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz konieczność pracy w formie zespołów interdyscyplinarnych, ma na celu przede wszystkim zapobieganie zjawisku przemocy i reagowanie wtedy, gdy kryzys w rodzinie nie osiągnął jeszcze formy trwałej zmiany.

Działania profilaktyczne we wszystkich obszarach zawsze odnoszą lepszy skutek, ale przede wszystkim w mniejszym stopniu obciążają budżety samorządów lokalnych, niż działania interwencyjne. Trudno zgodzić się z zarzutem pana senatora Przemysława Błaszczyka dotyczącym braku środków finansowych przeznaczonych na działania profilaktyczne. W uzasadnieniu do projektu ustawy, w ocenie skutków regulacji prawnych znalazł się zapis, który wskazuje na przeznaczenie dodatkowych środków finansowych

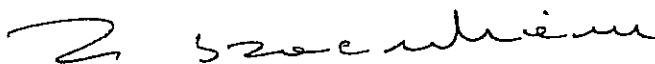
w wysokości 3 000 000 zł na działania związane z opracowaniem nowych uregulowań prawnych.

Środki te mają stanowić wzmocnienie samorządów gminnych w tworzeniu systemu profilaktyki i mają być przeznaczone między innymi na realizację działań zawartych w lokalnych programach czy też na zorganizowanie prac zespołów interdyscyplinarnych. Zaplanowane środki finansowe ujęte zostaną w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Jeśli idzie o wątpliwość pana senatora Przemysława Błaszczyka dotyczące zwiększonego napływu dzieci do placówek opiekuńczo- wychowawczych w związku z wprowadzaniem zmian do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, uprzejmie informuje, że zgodnie z poprawką wniesioną podczas prac legislacyjnych w Senacie, pracownik socjalny wspólnie z policjantem i pracownikiem ochrony zdrowia, będzie mógł podjąć decyzję o odebraniu dziecka, tylko wtedy, gdy będzie zagrożone jego zdrowie lub życie w związku z aktami przemocy rodzinie.

Pragnę zapewnić Pana Marszałka, że sytuacje te będą wyjątkowe i w związku z tym jestem przekonana, że nie występuje zgłaszane w oświadczeniu pana senatora Przemysława Błaszczyka zagrożenie, tym bardziej, że w pierwszej kolejności pracownicy socjalni, którzy zmuszeni będą odebrać dziecko, będą mieli prawo przewiezienia dziecka do najbliższej rodziny, a więc do babci, cioci, czy też starszego rodzeństwa. W związku z tak zaproponowanym brzmieniem przepisu i wobec wielu planowanych działań profilaktycznych i intensywnej pracy z rodziną wydaje się, że przemoc w rodzinie będzie jedynie incydentalnie powodem umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych.

Katarzyna Napiórkowska
23/06/2010

MINISTER
wz.
Jarosław Duda
SEKRETARZ STANU